

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/26/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912208573
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5912208573.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa - U. K., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, maloletý zastúpený kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov: otec - Akad. Arch. U. K., nar. X.X.XXXX, bytom C., D. ul. č. XX, v zastúpení Mgr. Peter Belica, advokát so sídlom Advokátskej kancelárie XXX XX C., E. X a matka - Ing. R. A., nar. X.X.XXXX, bytom Q., N. S. č. X, v zastúpení Advokátska kancelária AKMG, s.r.o., Banská Bystrica, Dolná 6A, o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/82/2012-448 zo dňa 28.1.2014 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd upravil styk otca s maloletým U. K., každý párny týždeň v sobotu v čase od 9.00 hod. do 12.00 hod. a od 14.00 hod. do 18.00 hod., a nedeľu od 9.00 hod. do 12.00 hod., a od 14.00 hod. do 18.00 hod., v neprítomnosti matky dieťaťa. Matke uložil zároveň povinnosť maloletého na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať ho otcovi v stanovenom čase a otec je povinný po vykonaní stretnutia matke v stanovenom čase maloletého odovzdať na stanovenom mieste pri vchode rodinného domu súpis. číslo XXXX, nachádzajúceho sa v meste Q., ulica N. S. X. Samostatným výrokom súd určil povinnosť rodiča pri odovzdávaní maloletého odovzdať druhému rodičovi všetky veci, ktoré maloletý aktuálne potrebuje vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav a ročné obdobie. Pri odovzdávaní maloletého je odovzdávajúci rodič povinný preberajúceho rodiča informovať o aktuálnom zdravotnom stave dieťaťa, a o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa ho, ktoré sa udiali počas ich osobnej starostlivosti. Rodičom súd uložil povinnosť v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť minimálne 48 hodín pred realizáciou styku, inak bezprostredne po jej vzniku. V prípade neuskutočnenia styku otca s maloletým U. K. zo závažných dôvodov má otec právo na náhradný termín v akúkoľvek nedeľu v kalendárnom týždni. Ďalším samostatným výrokom okresný súd uložil matke povinnosť jedenkrát týždenne v nepárny týždeň elektronickou formou informovať otca dieťaťa o zdravotnom stave maloletého a aktuálnych podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Matka je povinná umožniť otcovi dvakrát týždenne, a to počas nepárnych týždňov v utorok medzi 17.30 hod. - 18.30 hod. a štvrtok medzi 17.30 hod. - 18.30 hod. telefonický kontakt s dieťaťom. Okresný súd zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011 v časti o úprave stretávania sa otca s maloletým.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.03.2011 (nadobudol právoplatnosť 6.4.2011) bola schválená rodičovská dohoda týkajúca sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému U. K., tak, že dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky s jej oprávnením maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, styk otca s dieťaťom bol upravený každý páry týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 12.00 hod. a od 14.00 hod. do 17.00 hod., v meste Q., s povinnosťou matky maloletého na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať v stanovenom čase a povinnosťou otca po vykonaní stretnutia matke v stanovenom čase maloletého odovzdať na stanovenom mieste pri vchode rodinného domu súp. č. XXXX, nachádzajúceho sa v meste Q., ulica N. S. č. X. Podľa tejto pôvodnej úpravy stretnutia otca s maloletým súd určil realizovať za prítomnosti matky po celú dobu ich trvania. Okresný súd už v rámci pôvodného rozhodnutia vymedzil rozsah povinností rodičov pri odovzdaní, prevzatí dieťaťa, tie aj konkretizoval vo výrokoch pôvodnej právnej úpravy. Podľa schválenej rodičovskej dohody označeným (pôvodným) rozsudkom súdu otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého U. sumou 150 eur mesačne.

Medzičasom bolo vydané i predbežné opatrenie na návrh otca uznesením pod sp. zn. 3P/101/2012 zo dňa 19.10.2012 (právoplatne dňom 29.10.2012), podľa tejto predbežnej úpravy došlo k zmene jeho stretnutí s dieťaťom tak, že otec je oprávnený (predbežne) stretávať sa s maloletým U. každý týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 12.00 hod., a od 14.00 hod. do 17.00 hod., za prítomnosti matky dieťaťa. Zároveň bolo uložené otcovi dieťaťa, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podal návrh na zmenu úpravy stretávania s maloletým U..

Aktuálne prebieha konanie o výkon rozhodnutia vedené pod sp. zn. 2Em 1/2013, uznesením č. k. 2Em 1/2013-63 zo dňa 18.4.2013 (právoplatne dňom 22.5.2013) súd uložil matke dieťaťa pokutu vo výške 200 eur. Konanie o výkon rozhodnutia ukončené nie je, uznesením okresného súdu č.k. 2Em 1/2013-109 zo dňa 28.8.2013 bola matke maloletého dieťaťa opätovne uložená pokuta vo výške 200 eur. Označené rozhodnutie zrušil Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 21CoE 100/2013-144 zo dňa 13.11.2013 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, z dôvodu, že opakovaná pokuta vo výške 200 eur bola súdom uložená matke (povinne) bez opakovanej výzvy na splnenie povinnosti.

Otec dieťaťa podaním doručeným dňa 26.3.2013 žiadal predbežným opatrením upraviť povinnosti matky, jeho návrh o nariadenie predbežného opatrenia Okresný súd Ružomberok uznesením č. k. 5P/82/2012-140 zo dňa 15.4.2013 zamietol v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5Cop/51/2013-189 zo dňa 11.6.2013 (právoplatné dňom 26.6.2013).

V aktuálne posudzovanej veci okresný súd rozhodoval o návrhu otca, ktorým sa domáhal zmeny pôvodne upraveného styku (rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011). Súd prioritne postupoval v zmysle § 26 Zákona o rodine a zisťoval, či od doby pôvodnej úpravy nastala taká zmena pomerov, ktorá umožňuje zmeniť pôvodné rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu v časti vymedzujúcej rozsah stretávania sa otca s maloletým. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodnutí vychádzal z článku 7, článku 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ako i z článku 41 ods. 4 Ústavy SR, osobitne z deklarovaných práv dieťaťa v Dohovore o právach dieťaťa, ale i z ústavného práva rodičov starať sa o svoje deti a o ich výchovu a napokon i z práva detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Okresný súd zvýraznil „záujem maloletého dieťaťa“ v prípade, ak rodičia o výkone rodičovských práv nedokážu uzatvoriť dohodu je úlohou súdu nájsť vhodné riešenie a upraviť styk rodiča s maloletým dieťaťom.

V rámci dôkazného konania osobitnú pozornosť súd venoval vyhodnoteniu znaleckého dokazovania nariadeného v konaní. Prihliadal na závery znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou Mgr. Lýdiou Adamcovou v znaleckom posudku č. 21/2013 z odboru zdravotníctvo, farmácia, odvetvie psychiatria, pedopsychiatria. Znalkyňa doporučila pokračovať v styku otca so synom každý druhý víkend v sobotu od 9.00 hod. - 12.00 hod., a od 14.00 hod. do 18. hod., a v nedeľu od 9.00 hod. do 12.00 hod., a od 14.00 hod. do 18.00 hod., bez prítomnosti matky dieťaťa, na noc však doporučila dieťa (vzhľadom na jeho vek) vrátiť k matke do prostredia, kde žije. Stretnutia otca s dieťaťom považovala za vhodné realizovať v mieste bydliska maloletého, v ktorom by otec mohol využiť relaxačné a športové areály pre plnohodnotnejšie aktivity so synom. Znalkyňa v znaleckom posudku poukázala aj na nutnosť korigácie postojov a správania sa oboch rodičov. Vychádzajúc zo záverov tohto znaleckého posudku, z práva maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, s osobitným významom na nutnosť obnovenia základnej komunikácie medzi rodičmi dieťaťa, keď obidvaja by mali absolvovať

psychoterapeutické intervencie (tento záver plynie i zo znaleckého dokazovania), rešpektujúc aj úlohu otca vo vývoji maloletého syna, potom okresný súd upravil styk otca v rozsahu doporučenom znaleckým posudkom a upravil aj bezprostredne súvisiace povinnosti rodičov (matky i otca) pri odovzdávaní, prevzatí dieťaťa, vzájomnej informovanosti rodičov ohľadne jeho zdravotného stavu, ich povinnosti presne vyšpecifikoval v samostatných výrokoch odvolaním napadnutého rozsudku. Pri úprave stretnutí otca v neprítomnosti matky okresný súd argumentoval aktuálnym vekom dieťaťa a poukazoval na vecné závery v znaleckom posudku - napr. na konštatovanú pozitívnu reakciu dieťaťa na otca, na spontánnosť citových postojov a prejavov dieťaťa voči otcovi od začiatku a počas priebehu vyšetrenia, keď dieťa sa tešilo z jeho prítomnosti, keď vzťah medzi otcom a dieťaťom je vyvinutý, maloletý svojho otca prijíma pozitívne, z tohto dôvodu obavy matky o realizácii stretnutí otca s dieťaťom v jej neprítomnosti sú neopodstatnené a ničím nepreukázané.

Návrh otca o úpravu styku v širšom rozsahu okresný súd (zamietol), keď konštatoval nepripravenosť maloletého dieťaťa prežiť v aktuálnej dobe dlhší časový úsek v domácnosti otca a v neprítomnosti matky, keď dieťa je naviazané na matku, je potrebné ho vrátiť na noc k matke do prostredia v ktorom žije a ktoré dôverne pozná, v opačnom prípade by mohlo prežívať negatívne pocity, čím by sa opäť skomplikovala situácia medzi otcom a dieťaťom.

Vychádzajúc z článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa uložil súd matke dieťaťa povinnosť pravidelne informovať otca o zdravotnom stave maloletého a o iných podstatných závažných veciach týkajúcich sa dieťaťa a to vždy v nepárny týždeň, forma informovania zákonom stanovená nie je, pritom táto forma môže byť telefonicky, prípadne elektronickou poštou, čo sa javí byť najvhodnejším spôsobom informovania. Je však na zodpovednosti oboch rodičov, aby našli spôsob, ktorý bude čo najmenej zaťažovať maloleté dieťa bez toho, aby muselo dôjsť k eliminácii jeho práva na styk s oboma rodičmi. Nie je však namieste vystaviť ho akejkoľvek stresovej situácii. Bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom sa pokladá za výrazný nedostatok vo výchove dieťaťa, ktorý môže ohroziť vývoj jeho osobnosti v citovej a charakterovej oblasti. Cieľom informovanosti pomocou elektronických prostriedkov je zabezpečiť udržanie rodinných väzieb dieťaťa s rodičom, ktorý nemá dieťa vo svojej starostlivosti napr. i cez mobilný telefón. Maloletý U. je vo veku, kedy dokáže s otcom komunikovať i prostredníctvom telefónu, z tohto dôvodu i tento spôsob komunikácie medzi synom a otcom okresný súd vyšpecifikoval v samostatnom výroku rozhodnutia. Úpravu pravidelného telefonického kontaktu i s povinnosťou matky toto umožniť okresný súd zdôvodnil tým, že matka otcovi neposkytla telefónne číslo, komunikácia je medzi rodičmi sťažaná, z tohto dôvodu bolo potrebné v rozhodnutí presne vymedziť dobu pre zabezpečenie kontaktu otca s maloletým synom telefonicky. Okresný súd nabáda obidvoch rodičov k uvedomeniu si svojho konania, že každé narušenie vzájomných vzťahov negatívne zasahuje do vývoja dieťaťa. Matka by mala urobiť všetko pre to, aby zabezpečila zlepšenie kontaktu s otcom, mala by ho aktívne podporovať v kontakte s dieťaťom. Obaja rodičia by sa mali snažiť ako len najviac je to možné, dodržiavať časové rozvrhy plynúce z výrokovej časti rozhodnutia, mali by sa vyvarovať akýchkoľvek negatívnych poznámok na adresu druhého rodiča. Vzhľadom na vývojové štádium psychiky dieťaťa akékoľvek dehonestovania, kriminalizovanie jedného z rodičov je podľa názoru súdu základom nízkej sebadôvery dieťaťa, môže sa stať, že bude mať problémy so sebarealizáciou, čo postupne vedie k poruchám správania, depresiám.

Okresný súd procesné návrhy na ďalšie dokazovanie (zo strany otca návrh na vypočutie znalkyne Mgr. Lýdie Adamcovej a nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania a návrh matky na znalecké dokazovanie za účelom zistenia psychického stavu otca dieťaťa) zamietol, vyhodnotil ich za nedôvodné, konštatoval postačujúci rozsah doposiaľ vykonaných dôkazov. V posudzovanej veci účelom znaleckého posudku nebolo zistiť psychický stav toho ktorého rodiča, navyše v znaleckom posudku č. 21/2013 sa konštatuje, že duševné ochorenie u rodičov po psychologicko-psychiatrickom vyšetrení zistené nebolo. Obdobne za bezpredmetný vyhodnotil súd návrh otca na doplnenie dokazovania výsluchom znalkyne, ako aj návrh na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania, keďže znalecký posudok vypracovala znalkyňa na základe preštudovania spisového materiálu, zdravotných dokumentácií, výsledkov psychologického sledovania maloletého a psychologicko-psychiatrického vyšetrenia jeho rodičov. Závery znaleckého posudku sú jednoznačné a nespochybniteľné.

Rozhodovanie o trovách konania okresný súd posudzoval podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie matka. Argumentovala, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v bezprostrednej súvislosti namietala aj odňatie možnosti konať pred súdom.

Uviedla, že vo vyjadrení k znaleckému posudku navrhla súdu vypracovanie znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, farmácia, odvetvie psychiatria, týkajúce sa posúdenia zdravotného stavu otca dieťaťa a jeho schopnosti postarať sa o maloletého. Súd tento jej dôkazný návrh zamietol s dôrazom, že v predmetnej veci účelom znaleckého posudku nebolo zistiť psychický stav toho - ktorého rodiča. I keď znalkyňa Mgr. Lýdia Adamcová vzhľadom na podania a stanoviská rodičov maloletého dieťaťa v súdnom spise požiadala o udelenie súhlasu na pribratie znalca - konzultanta z odvetvia psychiatria a pedopsychiatria, čo sa premietlo i do samotného znaleckého posudku č. 21/2013, v ňom sa konštatuje, že psychologicko-psychiatrickým vyšetrením rodičov nie je zistené duševné ochorenie, - nie je možné podľa názoru odvolateľky skonštatovať, že takéto skúmanie z hľadiska psychiatrického je postačujúce. Samotné vyšetrenie bolo zamerané na zistenie citového vzťahu rodičov k dieťaťu a úpravu styku s maloletým U. a preto väčšina znaleckého skúmania bola venovaná práve tejto oblasti a len okrajovo bola venovaná psychiatrickému skúmaniu, v rámci toho boli u otca dieťaťa vyzorované výrazné anakastické prejavy v jeho správaní. Preto súd mal pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletým nariadiť vypracovanie znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie na posúdenie zdravotného stavu otca, keď jeho doterajšie správanie aj podľa záveru znaleckého posudku poukazuje na určité odchýlky z bežného správania. Je presvedčená, že znaleckým posudkom z odvetvia psychiatrie by bolo preukázané duševné ochorenie otca maloletého a na základe takto zisteného skutkového stavu by súd neupravil styk pána K. s U. bez jej prítomnosti.

Odvolateľka poukazovala aj na obsahové znenie ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine (Zákon č. 36/2005 Z.z.). Zvýraznila povinnosť súdu v zmysle označeného ustanovenia prihliadať na záujem maloletého, najmä povinnosť dať vypracovať znalecký posudok z odvetvia psychiatrie týkajúceho sa posúdenia zdravotného stavu otca, aby bola vyvrátená akákoľvek pochybnosť o jeho duševnom zdraví, keďže dieťa bude tráviť určitý čas so svojim otcom a bude závislé len od neho. Opakovane poukazovala na nevhodné správanie sa otca voči jej osobe, ako aj jej blízkym a voči cudzím ľuďom, ktorí prichádzajú do kontaktu s maloletým U.. Slovné útoky voči nej a jej príbuzných sú opakované pravidelne napriek prítomnosti maloletého. Dokonca bola nútená podať aj štyri oznámenia na príslušnom policajnom zbore týkajúceho sa nevhodného správania U. otca počas jeho stretávania sa s U.. Súd sa však s obsahom týchto oznámení neoboznámil. To, že pán K. sa správa nevhodne a nie je vzorom pre malé dieťa preukazujú aj listinné dôkazy, ktoré posielal vo forme sťažnosti voči detskému pediatriovi, vyššiemu územnému celku, primárovi Ústrednej vojenskej nemocnice a voči pracovníkom orgánu sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Poukazovala na namietanú zaujatosť otcom voči PhDr. Homolovej, pôvodne ustanovenej súdom za znalkyňu v prebiehajúcom konaní, na vyjadrenie PhDr. Homolovej k námietke zaujatosti. Ďalej poukazovala aj na vyjadrenie otca na pojednávaní konanom dňa 28.1.2014 vo vzťahu k Mgr. Adamcovej, súdnej znalkyni, keď otec okrem vecných pripomienok na osobu súdnej znalkyne slovné útočí, rovnako tak vo vyjadrení zo dňa 12.1.2014 sa nevhodne a nekompetentne vyjadruje o jej právnej zástupkyni. Ďalšie vyjadrenie otca na jej adresu na pojednávaní konanom dňa 28.1.2014 preukazujú, že otec dieťaťa sa nedokáže správať, nekoriguje svoje správanie voči nej ani pred dieťaťom, kde nie sú žiadni svedkovia.

Matka sa domnieva, že súd na základe ňou uvádzaných skutočností mal upraviť styk otca s maloletým za jej prítomnosti, keďže pán K. nepredstavuje vhodný vzor správania, maloletého neusmerňuje, správa sa nevhodne, spochybňuje a znevažuje ju ako matku, čo v konečnom dôsledku bude mať negatívny vplyv na zdravý vývin dieťaťa. V súčasnosti, keď sa stretávanie uskutočňuje za jej prítomnosti, dokáže nežiaduce správanie pána K. do istej miery korigovať. Súd sa vôbec nezaobrá popísaným správaním otca dieťaťa. Rozsudok obsahuje len prevzaté tvrdenia zo znaleckého posudku, ktoré poukazujú na obviňovanie a dehonestovanie jej a jej rodiny a početné sťažnosti, súd túto situáciu nekonfrontoval so záujmom dieťaťa. Je preto presvedčená, že týmto postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietala i nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozsudku, čo je možné považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

Dodala, že okresný súd nemal k dispozícii všetky dôkazy preukazujúce to, ako otec dieťaťa komunikuje s neznámymi ľuďmi, ako ich dokáže slovne urážať, ponižovať, ako reaguje na tvrdenia s ktorými nesúhlasí. Jeho charakter je možné do určitej miery vidieť aj v sťažnostiach, na ktoré v priebehu súdneho konania poukazovala. Domnieva sa, že v prípade, ak by mal súd k dispozícii sťažnosti pána K., ktoré by preukazovali jeho agresívne a nevhodné správanie sa a vyjadrovanie sa, by si dotvoril celkový obraz o ňom, nerozhodol by o jeho stretávaní sa s U. bez jej prítomnosti.

V odvolaní namietala i súdom uloženú povinnosť umožniť otcovi telefonický kontakt s maloletým dieťaťom. Ona ako matka môže zabezpečiť len to, že maloletý bude v tom čase pri telefóne, no nemôže zabezpečiť, že tri a pol ročné dieťa bude mať chuť v súdom stanovenom čase telefonovať so svojim otcom a v takom rozsahu, ako si to on bude želať. Obáva sa, že tak, ako v aktuálne prebiehajúcom výkone rozhodnutia je možné predpokladať i uplatnenie ďalších návrhov otcom na výkon rozhodnutia v súvislosti s telefonátmi s U., čo budú jeho bežnou praxou a v konečnom dôsledku budú len ďalšou formou ako ju môže šikanovať a ponižovať.

Na základe uvedeného sa domáhala zrušenia rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne zmeny rozsudku tak, že odvolací súd na základe znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, týkajúceho sa posúdenia zdravotného stavu pána K. a jeho schopnosti postarať o maloletého, ako aj na základe vyžiadaných sťažností rozhodne tak, že: 1/ upraví styk otca s maloletým každý páry týždeň v sobotu v čase od 9.00 hod. do 12.00 hod., a od 14.00 hod. do 18.00 hod., a nedeľu od 9.00 hod. do 12.00 hod., a od 14.00 hod. do 18.00 hod., keď tieto stretnutia sa budú realizovať v meste Q., 2/ matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať ho otcovi v stanovenom čase, a otec je povinný po vykonaní stretnutia matke v stanovenom čase maloletého odovzdať na stanovenom mieste pri vchode rodinného domu súpis. číslo XXXX, nachádzajúceho sa v meste Q., ulica N. S. X, 3/stretnutia otca s maloletým sa budú realizovať za prítomnosti matky po celú dobu ich trvania, 4/ rodič maloletého je povinný pri odovzdávaní maloletého odovzdať druhému rodičovi všetky veci dieťaťa, ktoré maloletý aktuálne potrebuje vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav a ročné obdobie, pri odovzdávaní maloletého je odovzdávajúci rodič povinný preberajúceho rodiča informovať o aktuálnom zdravotnom stave dieťaťa a o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa ho, ktoré sa udiali počas jeho osobnej starostlivosti., 5/ rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť minimálne 48 hodín pred realizáciou styku, inak bezprostredne po jej vzniku. V prípade neuskutočnenia styku otca s maloletým U. K. zo závažných dôvodov má otec právo na náhradný termín v akúkoľvek nedeľu v kalendárnom týždni, 6/ tým sa mení výrok rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/70/2010-191 zo dňa 24.3.2011 v časti o úprave stretávania otca s maloletým, 7/ žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu pre vecnú správnosť potvrdiť. Stotožnil sa s dôvodmi i výrokom napadnutého rozsudku, rozhodnutie je v súlade s potrebami maloletého, s obyčajovým právom, so Zákonom o rodine a so všetkými príslušnými ustanoveniami O.s.p. Hodnotil odvolanie matky z hľadiska vecného za nedôvodné a účelové, odvolanie je obštrukciou a pomstou matky. V písomnom vyjadrení k odvolaniu otec sa obširnejšie vyjadroval na prezentované písomné stanoviská, podania uplatňované matkou na jeho adresu v súvislosti v minulosti vedeným konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému. Vytýkal matke, že sa uchýľuje k nekorektnostiam, úmyselne sa ho snaží diskreditovať či už v záznamoch u ÚPSVaR, PZ SR, alebo vo vyjadreniach pre súd. Jej vyjadrenia sú klamlivé, ničím nepodložené a nikým nekontrolované. Matke vytýkal neposkytnutie riadnej starostlivosti dieťaťu, čo pretrváva podľa jeho názoru do dnešného dňa. Úmyselne porušuje súdne rozhodnutia, práva maloletého a zneužíva dieťa na svoju ochranu.

Uviedol, že on vedie syna k slušnosti k ľuďom, aj vo vzťahu k jeho matke, aby ju poslúchal, k športu, ku knihám, k prírode, ekológii, vlastenectvu, ku kresleniu, k zručnosti. Ak matka tvrdí, že maloletý sa správa nevhodne, ten je v jej starostlivosti, a ak sa správa podľa nej nevhodne, je to výsledok a obraz jej nevhodného vychovávania. Napríklad maloletý stále nevie kde býva, nevie ako sa volá plným menom, priezviskom, v jeho slovníku sa prejavujú hodnotenia a výrazy absolútne nevhodné. Podľa jeho názoru rodinné prostredie matky maloletého len predstiera výchovu, je nevýchovným prostredím. Realizácia styku v prítomnosti matky, ktorého sa matka vehementne dovoľáva, má za cieľ podľa názoru otca kontrolovanie a ovplyvňovanie dieťaťa, aby sa nevyjadroval k určitým témam. Zatajovanie skutočnosti

majúce význam na jeho formovanie osobnostné, rodinné a vzdelanostné je súčasť jeho ovplyvňovania, manipulovania a z jeho doterajších vyjadrení je to zjavné.

Výkon svojich rodičovských práv a povinností robí adekvátne únosu, zatajovaniu hospitalizácie s možným trvalým poškodením zdravia dieťaťa, manipulovaniu v spojení s vykrádaním dokladov zdravotnej dokumentácie, utajovaniu podávania liekov lekárom. Psychologický profil matky podľa posudku č. 21/2013 je pre starostlivosť o maloletého výrazne rizikový (strach, anticipačná úzkosť, depresie, znížené sebavedomie a sebahodnotenie, vyhýbanie sa podnetom, ktoré evokujú pocit neistoty a úzkosť atď.).

Robenie obštrukcií, nesúhlasu, klamstvá, odmietanie komunikovania nie je v správaní sa matky podľa otca, nič nové. Presne tak sa správala k ľuďom, ktorých už nepotrebovala aj v období pred zoznámením sa s ním.

Otec vytýkal, že matkou bolo zmarených veľa stretnutí, nerealizovaných v zmysle pôvodného rozsudku a v zmysle aktuálneho uznesenia o predbežnom opatrení bolo zmarených stretnutí so synom ešte viac, presné počty sú v súdnych spisoch. Výsledok obrany matky proti zabezpečeniu telefonického kontaktu je výsledok jej postoja k celkovej úprave styku. Pokiaľ bude matka a jej rodina naďalej negovať jeho práva k dieťaťu, bude cestou súdu žiadať ochranu svojich práv a ochranu práv svojho syna. Matka maloletého podľa otca, svojim správaním naďalej koná v rozpore s najlepším záujmom syna, čím poškodzuje jeho zdravý psychosociálny vývoj a zároveň mu kradne právnu istotu. Matka nechce, aby mal syn ku nemu taký vzťah, ako má syn k nej, čo je zjavná tendencia v jej správaní, zároveň čitateľná zo zápisnice z pojednávania 1/2013 a z jej písomných vyjadrení v konaní 5P/82/2012.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu matky právny zástupca otca poukazuje na odvolacie námietky matky, tie smerujú iba do časti prvého výroku - v časti úpravy styku otca v neprítomnosti matky dieťaťa. V tejto súvislosti poukazuje na záver znaleckého posudku Mgr. Adamcovej, podľa ktorej reakcia maloletého na otca bola pozitívna. Od začiatku a v priebehu vyšetrenia maloletý na stretnutia s otcom reagoval pozitívne. Citové postoje maloletého k otcovi boli spontánne, tešil sa v jeho prítomnosti, čo potvrdzuje súd i vo svojom rozhodnutí, že medzi otcom a maloletým U. je vyvinutý vzťah (od 24.3.2011 cca 4 roky udržiavaný). Maloletý otca vníma pozitívne, z toho dôvodu obavy matky o dieťa v jej neprítomnosti sú neopodstatnené a ničím nepreukázané. Maloletý U. je vo veku, keď dokáže s ním komunikovať i prostredníctvom telefónu, preto úprava styku aj cez telefonický kontakt len podporuje vzťah medzi ním a maloletým. Uvedená potreba telefonického kontaktu je daná o to viac, že matka mu neposkytla telefónne číslo, čím sťažuje komunikáciu medzi rodičmi, koná v rozpore s najlepšimi záujmami maloletého U.. Za absolútne nedôvodné je odvolanie matky proti rozsudku v tej časti, pokiaľ žiadala, aby styk prebiehal v meste Q.. Uvedené dôvody na základe ktorých sa ona domáha zmeny rozsudku matka neodôvodnila, prečo by styk mal prebiehať len v meste Q.. Navyše otec svojou doterajšou realizáciou styku od 24.3.2011 nedal svojim správaním žiadny dôvod pochybovať objektívne o tom, žeby styk sa nemohol plnohodnotne vykonať aj mimo mesta Q.. Hodnotil vyjadrenia matky i jej námietky v odvolaní na jeho adresu vytýkajúce nevhodné správanie sa za ničím nepodložené, nepreukázané, navyše znalecký posudok konštatuje, že psychologicko-psychiatrickým vyšetrením rodičov nebolo u nich zistené duševné ochorenie, z toho dôvodu návrh matky na nariadenie znaleckého dokazovania je bezpredmetný. Matka na jednej strane poukazuje na § 24 ods. 4 Zákona o rodine, podaním odvolania však koná v priamom rozpore s označeným ustanovením a najlepším záujmom maloletého syna.

Kolíznym opatrovníkom písomné vyjadrenie k odvolaniu matky nepredložil.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.), rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p.

Krajský súd odvolanie matky vyhodnotil za nedôvodné.

Preskúmaním spisu krajský súd zistil, že v posudzovanej veci ide o starostlivosť súdu o maloleté dieťa, uvedené konanie sa riadi zásadou tzv. vyšetrovacou, v posudzovanom prípade okresný súd uvedenou procesnou zásadou sa dôsledne riadil, t.j. vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, dôkazy vyhodnotil tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, na daný prípad aplikoval (správne) súvisiace ustanovenia Zákona o rodine, rešpektujúc práva dieťaťa v zmysle „Dohovoru o práve dieťaťa“ a rešpektujúc i ústavou garantované právo dieťaťa na obidvoch rodičov a ústavou garantované právo aj povinnosť rodičov zúčastniť sa aktívne na výchove a starostlivosti svojho dieťaťa.

Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia vyčerpávajúco dáva relevantné odpovede na riešenú problematiku, z akých dôkazov vychádzal, akú skutkovú a dôkaznú situáciu považoval prioritne za významnú, svoje závery oprel aj o výsledok znaleckého skúmania v znaleckom posudku. Prijaté závery okresného súdu vzťahujúce sa k zmenenej úprave styku otca s maloletým a v nadväzujúcich výrokoch o právach a povinnostiach rodičov v súvislosti s realizáciou styku otca s maloletým, s informovanosťou dieťaťa, s konkrétnym vymedzením ich konkrétnych úloh majú oporu tak v zistenom skutkovom stave ako aj v aplikovaných právnych predpisoch. Písomné vyhotovenie rozsudku okresného súdu je v celom rozsahu v súlade s ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a garantuje všetkým účastníkom konania právo na spravodlivé súdne konanie. Krajský súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s písomným odôvodnením napadnutého rozhodnutia, písomné dôvody v komplexnej miere zohľadňujú existujúcu skutkovú situáciu zistenú v rámci rozsiahleho dokazovania, existujúce a panujúce vzťahy v komunikácii rodičov, existujúcu situáciu v dôležitosti úpravy styku otca (v rámci zmeny pôvodného rozhodnutia) v neprítomnosti matky.

Podstatná odvolacia argumentácia matky sa viaže k úprave stretnutí otca bez jej prítomnosti, túto vecnú otázku okresný súd správne uzavrel, jeho závery majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Je jednoznačné, že od doby pôvodnej úpravy styku otca s maloletým uplynula taká doba, ktorá odôvodňuje realizáciu stretnutí otca v neprítomnosti matky. Dieťa je staršie, podľa záverov znaleckého posudku schopnosť a spôsobilosť otca stretávať sa s maloletým dieťaťom bez prítomnosti matky spochybnená nebola, nebola ani vylúčená. Naopak stretnutia otca s dieťaťom bez prítomnosti matky je prijateľným riešením, aby stretnutia vzhľadom na existujúcu nepriaznivú komunikáciu medzi rodičmi, mohli prebehnúť nerušene a aby otec aktívnym prístupom sa mohol samostatne podieľať na výchove a formovaní osobnosti svojho dieťaťa. Tak z obsahu odvolania matky, ale aj z obsahu písomného vyjadrenia otca jednoznačne vyplýva, že medzi nimi existuje konfliktná komunikácia, v ich komunikácii chýba vo viacerých častiach vzájomná tolerancia, úcta a slušnosť a je jednoznačné, že nie je vhodné, aby v takejto komunikácii pokračovali v rámci upraveného styku i pred maloletým dieťaťom. V aktuálnej dobe nemožno očakávať, žeby sa takejto komunikácii v prítomnosti dieťaťa dokázali obidvaja vyvarovať. Komunikačnú bariéru u rodičov konštatuje aj znalkyňa v znaleckom posudku, avšak nemožno túto nepriaznivú komunikáciu medzi rodičmi pripisovať iba otcovi, resp. pripisovať iba matke, pretože ich konfliktná komunikácia je výsledkom akcie a reakcie, vzájomnej intolerancie, nepochopenia, matka pritom ochraňuje, citlivo vníma odlúčenie od svojho maloletého syna, na druhej strane otec intenzívne a dominantne presadzuje svoje právo (právo rodiča) byť v blízkosti svojho dieťaťa, dieťa aktívne vychovávať, poskytovať mu otcovské zázemie, usmerňovať jeho vývoj. Obidvaja rodičia zabúdajú na to, že v tomto vzťahu, čo možno podľa názoru krajského súdu pomenovať ako „obojsmerný boj o dieťa“ riešia predovšetkým jednostranne iba svoj záujem, zabúdajú na to, že podstatným článkom v tomto ich vzťahu je ich maloletý syn. Na jednej strane obaja vo svojich prejavoch, či už v konaní pred súdom prvého stupňa, alebo aj v odvolacom konaní zvyrazňujú svoj záujem o maloleté dieťa, avšak vo vzájomnej komunikácii doposiaľ neboli ochotní urobiť nič v záujme toho, aby si vytvorili taký spôsob primeranej a slušnej komunikácie, ktorá by umožnila rozumné riešenia každodenných problémov súvisiacich s výchovou maloletého dieťaťa. O tomto svedčia aj samotné (neštandardné) výrokové časti rozsudku okresného súdu, keď z hľadiska obsahového vymedzenia osobitne konkretizujú, špecifikujú jednotlivé práva a povinnosti rodičov súvisiacich s realizáciou styku, odovzdaním, prevzatím dieťaťa, informovanosťou oprávneného rodiča, povinnosťou druhého rodiča informovať atď.

Je potom opodstatnené upraviť stretnutia otca s maloletým dieťaťom v rámci zmenenej úpravy tak, ako to vykonal okresný súd, rozsah úpravy stretnutí otca s maloletým jednoznačne rešpektuje závery odborného znaleckého posudku znalca, ktorý je špecialistom a odborníkom v uvedenej problematike a laické posúdenie záverov znaleckého posudku z pohľadu rodičov nemôže mať právny dopad a

právny význam pre zmenu rozhodnutia. Znalčka v znaleckom posudku sa vyjadrila k zásadným otázkam odborného charakteru, správne konštatuje okresný súd, že ďalšie znalecké dokazovanie formou kontrolného znaleckého dokazovania nie je potrebné ani žiaduce, keďže vo veci vykonané znalecké dokazovanie zohľadnilo osobitosti riešenej problematiky v súvislosti s rozsahom, intenzitou a spôsobom stretnutí oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom. Krajský súd pritom zvýrazňuje, že závery znaleckého posudku nediskvalifikovali otca z jeho stretnutí s dieťaťom, určený rozsah stretnutí otca s maloletým nie je rozsiahly, ale garantujúci priestor tomu, aby dieťaťu bolo umožnené vytvoriť si aktívny vzťah k svojmu otcovi, byť vychovávané obidvoma rodičmi, teda aj tým rodičom, ktorému do osobnej starostlivosti zverené nebolo, pretože aj ten rodič má právo hoc aj v rámci tejto čiastočnej formy výchovy poskytovať svojmu dieťaťu starostlivosť.

Z týchto dôvodov krajský súd odvolaniu matky nevyhovel.

Nad rámec odvolania krajský súd nabáda obidvoch rodičov, že ich spája ich maloleté dieťa, ktoré je odkázané nielen na aktívnu materiálnu ale aj psychickú výchovu, potrebuje rodičovskú lásku a starostlivosť od obidvoch rodičov. Nedorozumením, vyvolávaním konfliktných situácií, neochotou rešpektovať druhého pri riešení rodičovských práv môžu ubližovať najviac svojmu dieťaťu. Je preto osobitne významné, aby obidvaja rodičia sa úprimne snažili o maximálnu, tolerantnú spoluprácu pri realizácii jednotlivých stretnutí, aby v záujme lásky k svojmu dieťaťu sa pokúsili o obojstranné rešpektovanie jeden druhého, aby sa pokúsili skutočne riešiť záujmy a potreby svojho dieťaťa a nie svoje individuálne záujmy.

Krajský súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., keďže predmetom odvolacieho konania bola vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa a v takomto prípade žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e** .